

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ ΑΡΙΘΜ. 292/IV/2005
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου των Γραφείων της (Κότσικα 1 Α & Πατησίων) την 26^η Μαΐου 2005, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Μέλη : Νικόλαος Γεράσιμος,

Νικόλαος Καραμητσάνης, λόγω κωλύματος του τακτικού Θεόδωρου Δεληγιαννάκη,

Παναγιώτης Μαντζουράνης,

Αντώνιος Μέγγουλης, λόγω κωλύματος του Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Γαρυφαλία Αθανασίου, λόγω κωλύματος του τακτικού Γεωργίου Τριανταφυλλάκη και

Χαρίσιος Ταγαράς.

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η παραπομπή από την Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κατόπιν αυτεπάγγελτου ελέγχου, της **Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας** και των **Οδοντιατρικών Συλλόγων Αττικής, Πειραιώς, Αχαΐας, Ηρακλείου, Σερρών, Μαγνησίας** και **Θεσσαλονίκης** για την, κατά το άρθρο 9 παρ. 1 ν.703/77, έκδοση απόφασης για παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ιδίου νόμου

Στη συνεδρίαση είχαν νομίμως κλητευθεί και παρέστησαν: α) για την Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία, ο Πρόεδρός της Αλεξίου Παναγιώτης μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου Σοφίας Παπαδήμα, β) για τον Οδοντιατρικό Σύλλογο Αττικής, ο Πρόεδρός του Αθανάσιος Κατσίκης μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου Λάμπρου Αντωνίου, γ) για τον Οδοντιατρικό Σύλλογο Πειραιώς, ο Πρόεδρός του Γιώργος Ζέρβας μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου Ειρήνης Αναπλιώτου -Βαζαίου, δ) για τον Οδοντιατρικό Σύλλογο Αχαΐας, ο Πρόεδρός του Ανδρέας Μητρόπουλος μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου Λάμπρου Αντωνίου, ε) για τον Οδοντιατρικό Σύλλογο Ηρακλείου, ο Πρόεδρός του Σταυρακάκης Μιχαήλ μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου Ειρήνης Αναπλιώτου -Βαζαίου, στ) για τον Οδοντιατρικό Σύλλογο Σερρών, ο Πρόεδρός του Ευρυπίδης Βαρλάμης μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου Αλεξάνδρας Μικρουλέα, ζ) για τον

---

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

Οδοντιατρικό Σύλλογο Μαγνησίας, ο Πρόεδρός του Δημήτρης Παπαγεωργίου μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου Αλεξάνδρας Μικρουλέα και η) για τον Οδοντιατρικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης, ο Πρόεδρός του Τολίδης Κοσμάς μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου Γεωργίου Χορόζογλου.

Η συζήτηση της ανωτέρω υπόθεσης συνεχίστηκε και κατά την συνεδρίαση της Ε.Α. την 13^η Ιουνίου 2005, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10:00 στην ως άνω αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου των Γραφείων της Ε.Α.

Στην αρχή, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την γραπτή εισήγηση της Γραμματείας και λαμβανομένων υπόψη όσων αναφέρονται στο σκεπτικό κατέληξε στα εξής:

«Η Γραμματεία κρίνει ότι:

1. α) Οι ελεγχθέντες επαγγελματικοί σύλλογοι με την επωνυμία, i) ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, ii) ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, iii) ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΧΑΪΑΣ, iv) ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, v) ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, vi) ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ και vii) ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΕΡΡΩΝ, οι οποίοι, όπως προαναφέρθηκε, συνιστούν ενώσεις επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 1 ν.703/77, όπως ισχύει, με τις αποφάσεις που λαμβάνουν σε τακτική βάση και με τις οποίες προσδιορίζουν (αυξάνουν τα) κατώτατα όρια αμοιβής για τις οδοντιατρικές πράξεις και υπηρεσίες των μελών τους, στοχεύουν και επιτυγχάνουν να περιορίσουν τον ανταγωνισμό στην οικεία αγορά παροχής οδοντιατρικών υπηρεσιών και ως εκ τούτου παραβαίνουν τις διατάξεις του προαναφερθέντος άρθρου και

β) Η ελεγχθείσα ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ, η οποία αποτελεί, κατά το ν.1026/1980, το κεντρικό συντονιστικό όργανο και την εποπτεύουσα οργάνωση όλων των Οδοντιάτρων και των Οδοντιατρικών Συλλόγων της χώρας, και η οποία, όπως προαναφέρθηκε, συνιστά ένωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 1 ν.703/77, όπως ισχύει, συνεπικουρώντας και κατευθύνοντας τους κατά τύπους Οδοντιατρικούς Συλλόγους της χώρας στις αποφάσεις που λαμβάνουν σε τακτική βάση και με τις οποίες προσδιορίζουν (αυξάνουν τα) κατώτατα όρια αμοιβής για τις οδοντιατρικές πράξεις και υπηρεσίες των μελών τους, στοχεύει και επιτυγχάνει να περιορίσει τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά παροχής οδοντιατρικών υπηρεσιών και ως εκ τούτου παραβαίνει τις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου.

2. Ως εκ τούτου, η Γραμματεία προτείνει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, βάσει των διατάξεων του άρθρου 9 ν.703/77, όπως ισχύει,:

1. Να υποχρεώσει τις υπό στοιχ. 5.1. α) και β) ενώσεις επιχειρήσεων να παύσουν την προαναφερόμενη παράβαση και να παραλείψουν αυτή στο μέλλον.

α) Προκειμένου δε να επιτευχθεί αυτό οι ανωτέρω Οδοντιατρικοί Σύλλογοι οφείλουν όχι μόνον να σταματήσουν να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικές με την τιμολογιακή πολιτική των μελών τους, αλλά και:

(i) να ενημερώσουν εγγράφως τα μέλη τους για την απόφαση της Επιτροπής Σας εντός 15 ημερών από την κοινοποίησή της σε αυτούς και να κοινοποιήσουν το σχετικό έγγραφό τους στην Υπηρεσία μας,

(ii) να διαγράψουν από τις ιστοσελίδες τους, τους Πίνακες κατωτάτων ορίων αμοιβών που έχουν αποφασίσει και εκδώσει οι ίδιοι καθώς κάθε κείμενο που αφορά θέματα ρύθμισης της τιμολογιακής πολιτικής των μελών τους σε συλλογικό επίπεδο, και

(iii) να αποσύρουν και να ακυρώσουν κάθε έντυπο υλικό που διαθέτουν και αναφέρεται στις ανωτέρω κριθείσες παράνομες αποφάσεις τους.

β) Επειδή δε από την έρευνα της Υπηρεσίας προέκυψαν στοιχεία, βάσει των οποίων πιθανολογείται ότι όλοι οι ανά την Ελλάδα Οδοντιατρικοί Σύλλογοι προβαίνουν σε λήψη αποφάσεων για τον καθορισμό των κατωτάτων ορίων αμοιβών των οδοντιατρικών πράξεων και υπηρεσιών των μελών τους, θα πρέπει να υποχρεωθεί η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ, ως κεντρικό συντονιστικό όργανο και εποπτεύουσα αρχή όλων των Οδοντιάτρων και των Οδοντιατρικών Συλλόγων, να ενημερώσει εγγράφως τους Οδοντιατρικούς Συλλόγους της χώρας (πλην των ανωτέρω αναφερομένων) εντός 15 ημερών από την κοινοποίηση της Απόφασης Σας σε αυτήν,

(i) να παύσουν την προαναφερόμενη παράβαση και να παραλείψουν αυτή στο μέλλον και

(ii) να ενημερώσουν εγγράφως τους οδοντιάτρους-μέλη τους για την απόφαση της Επιτροπής Σας, κοινοποιώντας το σχετικό έγγραφό τους στην Υπηρεσία μας,

(iii) να διαγράψουν από τις ιστοσελίδες τους, τους Πίνακες κατωτάτων ορίων αμοιβών που έχουν αποφασίσει και εκδώσει οι ίδιοι καθώς κάθε κείμενο που αφορά θέματα ρύθμισης της τιμολογιακής πολιτικής των μελών τους σε συλλογικό επίπεδο, και

(iv) να αποσύρουν και να ακυρώσουν κάθε έντυπο υλικό που διαθέτουν και αναφέρεται στις ανωτέρω κριθείσες παράνομες αποφάσεις τους.

2. Να απειλήσει τις ανωτέρω υπό στοιχ. 5.1. α) και β) ενώσεις επιχειρήσεων με επιβολή χρηματικής ποινής ποσού 3.000,00 ευρώ σε κάθε μία, για κάθε ημέρα καθυστέρησης συμμόρφωσης προς την σχετική Απόφαση της Επιτροπής Σας και από την ημερομηνία που θα ορίσει η Απόφαση αυτή.

Η Γραμματεία επιφυλάσσεται να επανέλθει με νεότερη εισήγηση, αφού εξετάσει εκτενέστερα την σοβαρότητα και την διάρκεια της παράβασης καθώς και τα οικονομικά στοιχεία των οδοντιατρικών συλλόγων και των μελών τους, προκειμένου να προτείνει τυχόν πρόστιμο για τις ενώσεις επιχειρήσεων που έχουν υποπέσει στην ανωτέρω αναφερθείσα παράβαση».

Στη συνέχεια, τον λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων μερών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους, έδωσαν διευκρινίσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Ε.Α. και ζήτησαν την απόρριψη εισήγησης της Γραμματείας στο σύνολό της, δεδομένου ότι η Ελληνική

Οδοντιατρική Ομοσπονδία, οι Οδοντιατρικοί Σύλλογοι, όπως και ο ευρύτερος τομέας της υγείας, δεν υπάγονται κατά την άποψή τους στον ν.703/77. Ζήτησαν επίσης σε κάθε περίπτωση να τους επιτραπεί να συνεχίσουν να καθορίζουν έναν οδηγό τιμών βασισμένο σε κοστολογική ανάλυση, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κάθε Συλλόγου. Επίσης, τα ενδιαφερόμενα μέρη ζήτησαν από την Επιτροπή την εξέταση μαρτύρων για τη θεμελίωση των ισχυρισμών τους. Η δε Επιτροπή, αποδεχόμενη το αίτημα εξέτασε τους μάρτυρες : α) τον Ιωάννη Τζούτζα, Οδοντίατρο Αναπληρωτή Καθηγητή της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, β) τον Γεώργιο Τσιόγκα, Οδοντίατρο, Αντιπρόεδρο της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας και πρώην Πρόεδρο του Οδοντιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, γ) τον Γεώργιο Μπούνια, Γραμματέα του Οδοντιατρικού Συλλόγου Πειραιά, δ) την Ελένη Κοφίνα, μέλος της Επιτροπής Κοστολόγησης Οδοντιατρικών Πράξεων και ε) τον Μελέτιο Σιαστάθη, ορκωτό ελεγκτή.

Μετά την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού έδωσε προθεσμία έως την 24 Ιουνίου 2005, ημέρα Παρασκευή στα ενδιαφερόμενα μέρη για να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη κατά τη συνεδρίαση της 14^{ης} Ιουλίου 2005, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30, στην ως άνω αίθουσα συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου των Γραφείων της. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά τη διάσκεψή της, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν προφορικά τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη συζήτηση της υποθέσεως και με τα υπομνήματά τους τα οποία υπέβαλαν, καθώς και τα όσα κατέθεσαν οι μάρτυρες κατά την ακροαματική διαδικασία,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Ι. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΣΙΟ

Σύμφωνα με το Ν. 1026/1980 “περί Οδοντιατρικών Συλλόγων, Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας ως και λοιπών συναφών διατάξεων” (ΦΕΚ 48/τ.Α), ως ισχύει, οι Οδοντιατρικοί Σύλλογοι (στο εξής: Ο.Σ.) είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, εδρεύουν στην έδρα του Νομού και λαμβάνουν εξ αυτού την επωνυμία τους. (άρθ. 2, § 1). Μέλη των Ο.Σ. είναι υποχρεωτικά όλοι όσοι βρίσκονται επαγγελματικά εγκατεστημένοι στην περιφέρεια αυτών και ασκούν το επάγγελμα του οδοντιάτρου (άρθ. 4, § 1 του Ν. 1565/1939 “περί Κώδικος ασκήσεως του Ιατρικού Επαγγέλματος”, ως ισχύει). Η Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία (στο εξής: Ε.Ο.Ο.) είναι το κεντρικό συντονιστικό όργανο και η εποπτεύουσα οργάνωση όλων των Οδοντιάτρων και των Ο.Σ. της χώρας. Είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και εδρεύει στην Αθήνα. (άρθ. 35, § 2 του Ν. 1026/1980).

Κατά το άρθρο 51 του Ν. 1026/1980, πειθαρχικό παράπτωμα συνιστούν οι παραβάσεις των καθηκόντων και υποχρεώσεων που επιβάλλονται στον οδοντίατρο από τις διατάξεις του Νόμου αυτού, του Κανονισμού Οδοντιατρικής Δεοντολογίας, του Κανονισμού του οικείου Ο.Σ., καθώς επίσης και η μη τήρηση των αποφάσεων των Δ.Σ. ως και των Γ.Σ. των κατά τόπους Ο.Σ. Το πειθαρχικό παράπτωμα κρίνεται και τιμωρείται από το Π.Σ. του συλλόγου με πειθαρχική ποινή, ανεξαρτήτως κάθε ποινικής ευθύνης ή άλλης κύρωσης κατά τους κείμενους νόμους.

Ο Α.Ν. 1565/1939 «περί κώδικος ασκήσεως του Ιατρικού Επαγγέλματος» (ΦΕΚ 16/Α), ως ισχύει, ο οποίος επεκτάθηκε και επί των Οδοντιάτρων με το Β.Δ. της 22 Απρ./4 Μαΐου 1939 (ΦΕΚ 178/Α), προβλέπει στο «Τμήμα Β' - Περί ιατρικής αμοιβής» τα εξής:

«Άρθρο 28 - Εις την αρμοδιότητα του Υπουργού Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως [νυν Υπουργός Υ.Κ.Α.], ως κατωτέρω καθορίζεται αυτή, υπάγονται τα της ρυθμίσεως της καταβλητέας εις τους ιατρούς αμοιβής, ως και τα αφορόντα εν γένει τας συνθήκας εργασίας των ιατρών ζητήματα.

Άρθρο 29 - 1. Δια Β. Δ/τος [νυν Π.Δ/τος], εκδιδόμενου μετά γνωμάτευσιν του Ανωτάτου Υγειονομικού Συμβουλίου [νυν του ΚΕ.Σ.Υ.] και γνώμην του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου [νυν Ε.Ο.Ο.], εγκρίνεται πίναξ των καθ' έκαστον ιατρικών ιατροδικαστικών υπηρεσιών και των οφειλομένων δι' εκάστην τούτων αμοιβών».

Κατά συνέπεια, από όλα τα ανωτέρω και ιδίως από τις διατάξεις του άρθ. 29 του Α.Ν. 1565/39, συνάγεται ότι τα της ρύθμισης της ελάχιστης καταβλητέας στους οδοντιάτρους αμοιβής αποτελούν θέματα αρμοδιότητας του Υπουργού Υ.Κ.Α. Ειδικά σε ότι αφορά την έκδοση Πίνακα Αμοιβών για τις παρεχόμενες οδοντιατρικές υπηρεσίες και πράξεις, αυτός εγκρίνεται διά Προεδρικού Διατάγματος, μετά από γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.) και γνώμη της Ε.Ο.Ο. Το ισχύον Προεδρικό Διάταγμα είναι το 98/1993 «Αύξηση αμοιβών ιατρικών επισκέψεων και οδοντιατρικών πράξεων» (ΦΕΚ 46/Α), που καθορίζει τα κατώτατα όρια αμοιβών οδοντιατρικών πράξεων.

II. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Η Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού διεξήγαγε αυτεπάγγελτη έρευνα στον κλάδο των οδοντιατρικών υπηρεσιών και πιο συγκεκριμένα στα βιβλία και στοιχεία:

1. της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ (Θεμιστοκλέους 38, 106.78 Αθήνα),
2. του ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ (Νικηταρά 8-10, 106.78 Αθήνα),
3. του ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Νοταρά 71, 185.35 Πειραιάς),
4. του ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΧΑΪΑΣ (Παντανάσσης 70-72, Πάτρα) και
5. του ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (Κριτοβουλίδου 19, 712.01 Ηράκλειο),

προκειμένου να διαπιστωθεί τυχόν παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1 του Ν. 703/77 και 81 ΕΚ, και ιδίως εάν οι ανωτέρω Σύλλογοι και Ομοσπονδία καθορίζουν για τα μέλη τους κατώτατα επιτρεπτά όρια αμοιβής των παρεχομένων από αυτά οδοντιατρικών υπηρεσιών και πράξεων.

Επίσης, η Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού διενήργησε έρευνα στο διαδίκτυο, στις ιστοσελίδες των Οδοντιατρικών Συλλόγων, και διαπίστωσε ότι οι Ο.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ και ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ είχαν παραθέσει στις ιστοσελίδες τους (βλ. www.osth.gr και www.os-magnesia.gr, αντίστοιχα) Τιμοκαταλόγους κατωτάτων ορίων αμοιβών οδοντιατρικών πράξεων. Προκειμένου να διερευνήσει περαιτέρω το θέμα απέστειλε στους ανωτέρω Ο.Σ. σχετικά ερωτηματολόγια.

Ειδικότερα, κατά την έρευνα που διενήργησαν οι υπάλληλοι της Γραμματείας στα γραφεία της Ε.Ο.Ο. βρέθηκε «Πίνακας Οδοντιατρικών Πράξεων και Αμοιβών» του Ο.Σ. Αττικής για την περίοδο 1.1.2001-1.3.2002, στον οποίο αναγράφεται ότι πρόκειται για τις «κατώτερες επιτρεπτές αμοιβές», όπως και το με αριθ. πρωτ. 1106/14.12.98 έγγραφο του Ο.Σ. Θεσσαλονίκης προς την Ε.Ο.Ο., που αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην «πανσπερμία των οδοντιατρικών τιμολογίων που ετησίως εκδίδουν οι οδοντιατρικοί σύλλογοι για να περιφρουρήσουν το εισόδημα των μελών τους».

Κατά την έρευνα που διενεργήθηκε στα γραφεία του Οδοντιατρικού Συλλόγου Αττικής (στο εξής: Ο.Σ.Α.), ο οποίος εκπροσωπεί περί τους 3.500 οδοντίατρους, βρέθηκαν Έντυπα-τιμολόγια με τίτλο «Πίνακας Οδοντιατρικών Πράξεων και Αμοιβών» του Ο.Σ.Α., και αφορούν τις περιόδους 1999-2000, 1.1.2001-1.3.2002, 1.3.2002-31.12.2003 και 1.1.-31.12.2004. Στο εξώφυλλο κάθε εντύπου αναφέρεται με έντονη γραφή ότι πρόκειται για τις «κατώτερες επιτρεπτές αμοιβές», και σε εσωτερική σελίδα, ως «Υπενθύμιση προς συναδέλφους», καταγράφονται οι διατάξεις του Δεοντολογικού Κανονισμού Οδοντιάτρων (Δ.Κ.Ο.) (άρθ. 6 και 14) περί της υποχρέωσης των οδοντιάτρων να «τηρούν απαρεγκλίτως το εκάστοτε εγκεκριμένο τιμολόγιο», καθώς επίσης και ότι: «Οι παρ[α]βάσεις των καθηκόντων και των υποχρεώσεων των επιβαλλομένων εις τον οδοντίατρον εκ των διατάξεων του Νόμου 1026, του Κανονισμού Οδοντιατρικής Δεοντολογίας, ως επίσης και η μη τήρησης των αποφάσεων των Διοικητικών Συμβουλίων και των Γενικών Συνελεύσεων των κατά τόπους Οδοντιατρικών Συλλόγων συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα». Επίσης, σε Ενημερωτική Εγκύκλιο αναφέρονται τα εξής: «Αγαπητοί Συνάδελφοι, Σας αποστέλλουμε ... το νέο τιμολόγιο του Ο.Σ.Α. Η τιμολόγηση των οδοντιατρικών πράξεων έγινε με μία μέση αύξηση περίπου 10% στις ισχύουσες τιμές. (...) [Τ]ο νέο Τιμολόγιο ισχύει μέχρι την 1η Μαρτίου 2002, οπότε και θα κυκλοφορήσει νέο Τιμολόγιο του Ο.Σ.Α. με τιμές μόνο σε ευρώ. Υπενθυμίζουμε ότι η τήρηση του Τιμολογίου του Συλλόγου, ως κατώτερο όριο, είναι υποχρεωτική για όλους τους συναδέλφους».

Ακόμη, βρέθηκαν τα Πρακτικά της Συνεδρίασης της 21/7/2003 του Δ.Σ. του Ο.Σ.Α., όπου μεταξύ άλλων αναφέρθηκαν τα εξής: «Στο δεύτερο κομμάτι που μπορούμε να επέμβουμε είναι αυτό το τιμολόγιο. Έχουμε Οδοντιατρικό Σύλλογο Αττικής και έχουμε καθορίσει κατώτατο τιμολόγιο και μπορούμε να το εκμεταλλευτούμε αυτό το πράγμα. Το έχουν εκμεταλλευτεί συνάδελφοί μας στο Ηράκλειο και κυνηγάνε συναδέλφους που παίρνουν κάτω από το τιμολόγιο. (...) Πρόεδρε, αυτό μπορούμε να το εκμεταλλευτούμε και να πάμε στις ασφαλιστικές εταιρείες και να πούμε αυτό είναι το κατώτατο τιμολόγιο, αμείβε[ε] με αυτά; (...) Άρα λοιπόν ο οποιοσδήποτε που έχει κάνει σύμβαση με αυτό το τιμολόγιο είναι παράνομος από το[ν] Οδοντιατρικό Σύλλογο και το[ν] περνάμε πειθαρχικό». Επιπλέον, βρέθηκαν τα Πρακτικά της Συνεδρίασης της 22/9/2003 του Δ.Σ., όπου μεταξύ άλλων αναφέρθηκαν τα εξής: «Μία μικρή ενημέρωση. Επειδή συζητήσαμε την προηγούμενη φορά και δεν θα ήθελα να είμαι απέναντί σας μη τεκμηριωμένος, συζητήσαμε για το τιμολόγιο. Ρώτησα με e-mail στην Αγγλία, το οποίο είναι αντίστοιχο με το δικό μας κρατικό τιμολόγιο. (...), εμείς παίρνουμε παραπάνω. Μιλάω για το τιμολόγιο της Αγγλίας του δημοσίου. Επειδή ετέθη το θέμα στην Ευρώπη, κλπ. Σας λέω ότι δεν είναι έτσι όπως το νομίζουμε. Με κόστος ζωής στην Αγγλία όπως ξέρετε διπλάσιο».

Τέλος, βρέθηκε η με αριθμ. 8/2001 Απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Ο.Σ.Α. όπου αναφέρονται τα ακόλουθα: «Ο εγκαλούμενος Οδοντίατρος... μέλος του Ο.Σ.Α.... κατά το έτος 2000 προέβαλε την επαγγελματική του δραστηριότητα ως οδοντίατρου υπό τον τίτλο “Οδοντιατρικό Κέντρο (...)” και σε ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Εκπαιδευτικού Ομίλου “(...)”, που κυκλοφόρησε εν γνώσει του και με τη συνεργασία του, εντός του ιδίου έτους, διαφημίστηκε και μάλιστα προβάλλοντας ότι παρέχει δωρεάν οδοντιατρική περίθαλψη για ορισμένες οδοντιατρικές εργασίες και μειωμένες τιμές για τις υπόλοιπες, ενώ γνωρίζει ότι αυτό απαγορεύεται. Στην εν λόγω ανακοίνωση αναφέρεται ότι στους μαθητές - σπουδαστές του άνω Εκπαιδευτικού Ομίλου και σε όλα τα μέλη των οικογενειών τους θα παρέχεται δωρεάν οδοντιατρική περίθαλψη στο “Οδοντιατρικό Κέντρο (...)” για μία σειρά εργασιών που αναφέρονται στην ανακοίνωση ... για δε τις υπόλοιπες θα παρέχεται έκπτωση 20%.... Συνεπώς, παρέβη το άρθρο 51 του Ν.1026/80, σε συνδυασμό με τα άρθρα 3..., 6 και 14 του Δεοντολογικού Κανονισμού Οδοντιάτρων ... η παράβαση των διατάξεων των οποίων συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ... Κηρύσσει αυτόν (τον εγκαλούμενο) ομόφωνα ένοχο για παράβαση ...(των ανωτέρω άρθρων)... Επιβάλλει σ’ αυτόν την ποινή της προσωρινής παύσης εξάσκησης του οδοντιατρικού επαγγέλματος για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών».

Κατά την έρευνα που διενεργήθηκε στα γραφεία του Οδοντιατρικού Συλλόγου Πειραιά (στο εξής: Ο.Σ.Π.), ο οποίος εκπροσωπεί περί τους 1.150 οδοντιάτρους, βρέθηκαν δύο «Τιμολόγια Κατώτερων Οδοντιατρικών Αμοιβών» του Ο.Σ.Π., με ισχύ από 1.1.1999 το πρώτο και από 1.1.2001 το δεύτερο, και δύο «Πίνακες Οδοντιατρικών Πράξεων και Αμοιβών», με ισχύ την περίοδο 2002-2003 ο πρώτος και την περίοδο 2003-2004 ο δεύτερος. Στο εξώφυλλο των

πινάκων αναφέρεται **με έντονη γραφή** ότι πρόκειται για τις «κατώτερες επιτρεπτές αμοιβές», και σε εσωτερική σελίδα, ως «Υπενθύμιση», γίνεται αναφορά στα προβλεπόμενα σε άρθρα του Δ.Ο.Κ. ως εξής: «Άρθρο 6: Ο Οδοντίατρος οφείλει να μη υποβιβάζει το κατώτατο όριο της ισχύουσας οδοντιατρικής αμοιβής. Άρθρο 14: Ο Οδοντίατρος οφείλει να τηρεί το εκάστοτε τιμολόγιο. Πάσα τυχόν εκ τούτου διαφορά μεταξύ οδοντιάτρου και ασθενών γνωστοποιείτε στο σύλλογο, όστις διευθετεί ταύτην συμβιβαστικώς».

Κατά την έρευνα που διενεργήθηκε στα γραφεία του Οδοντιατρικού Συλλόγου Αχαΐας (στο εξής: Ο.Σ.ΑΧ.) βρέθηκαν δύο «Τιμολόγια Κατώτατων Οδοντιατρικών Αμοιβών», με ισχύ το πρώτο από 1.1.2002 και το δεύτερο από 1.1.2004, στα οποία αναγράφεται ότι «*Η πιστή τήρηση του τιμολογίου ως κατώτερο όριο οδοντιατρικών αμοιβών είναι υποχρεωτική για τα μέλη του Οδοντιατρικού Συλλόγου Αχαΐας. Η μη τήρησή του αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα*». Επίσης βρέθηκε η με αριθ. πρωτ. 29/30.1.2004 «ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ» του Ο.Σ.ΑΧ. προς τα μέλη του, στην οποία αναφέρεται ότι: «*Με την ευκαιρία αυτή της επικοινωνίας μας θα θέλαμε τέλος να σας υπενθυμίσουμε τα παρακάτω: ... 4) Αποστέλλουμε το τιμολόγιο κατωτάτων αμοιβών για το έτος 2004. Υπενθυμίζουμε την υποχρέωση τήρησής του*».

Κατά την έρευνα που διενεργήθηκε στα γραφεία του Οδοντιατρικού Συλλόγου Ηρακλείου (στο εξής: Ο.Σ.Η.) βρέθηκαν δύο «Τιμολόγια Οδοντιατρικών Αμοιβών» με ισχύ το πρώτο από 1.3.1998 και το δεύτερο από 1.3.2001, τα οποία φέρουν στην τελευταία σελίδα σημείωση **με έντονη γραφή** ότι «*Τα παραπάνω ποσά του τιμοκαταλόγου αφορούν τις κατώτερες τιμές*». Επίσης βρέθηκε το με αριθ. πρωτ. 604-Φ14/29.8.02 έγγραφο της Ε.Ο.Ο. προς τον Πρόεδρο του Ο.Σ.Η., στο οποίο αναφέρονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα: «απαγορεύεται στον οδοντίατρο (...) να υποβιβάζει το κατώτατο όριο της ισχύουσας οδοντιατρικής αμοιβής, (...) να παρέχει τις υπηρεσίες του σε ομάδα Νοσοκομείων Υγείας, Τράπεζας ή άλλους συναφείς οργανισμούς με αμοιβή κατώτερη του ισχύοντος πίνακα κατώτατου ορίου οδοντιατρικής αμοιβής» (Η υπογράμμιση είναι του συντάκτη του κειμένου), και «είναι μη νόμιμη (...) η παροχή οδοντιατρικών υπηρεσιών δωρεάν ή σε τιμές κατώτερες του ισχύοντος πίνακα κατώτατου ορίου οδοντιατρικής αμοιβής. Είναι απόλυτα σαφές ότι η όλη προσπάθεια (...) είναι εκτός νομιμότητας και δεοντολογίας».

Ακόμη, βρέθηκε η με αριθ. πρωτ. 4543/24.2.2003 επιστολή του Δ.Σ. του Ο.Σ.Η. προς τον Οδοντίατρο***, όπου, με τίτλο «Απόσπασμα Πρακτικού Δ.Σ. του Ο.Σ.Η. 17/2/2003», αναφέρονται τα εξής: «*Το Δ.Σ. στη συνεδριάσή του στις 17/2/2003 (...), αφού έλαβε υπ' όψιν του την απάντηση με αριθ. πρωτ. 853/4/2/03 της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας στην με αριθ. πρωτ. 4438/412/02 επιστολή μας, με θέμα τη σύμβαση που είχε υπογράψει ο συνάδελφος (...) φαίνεται ότι εκτός της παράβασης του άρθρου 8 του Δεοντολογικού Κανονισμού, υπάρχει παράβαση και των άρθρων 14 & 15 του Δεοντολογικού Κανονισμού «Αμοιβές – τιμολόγια και τήρηση αυτών*». Για το λόγο αυτό το Δ.Σ. ομόφωνα αποφάσισε να καλέσει τον συνάδελφο (...) να

λύσει την παραπάνω σύμβαση άμεσα υλοποιώντας ανάλογο όρο της σύμβασης σε αντίθετη περίπτωση ο Σύλλογος θα πράξει τα νόμιμα, παραπέμποντας τον (...) στο Πειθαρχικό. Κύριε Συνάδελφε, Εντός 10ημέρου θα πρέπει εγγράφως να έχετε καταθέσει στο Σύλλογο την ενέργειά σας».

Η έρευνα στον Οδοντιατρικό Σύλλογο Σερρών (στο εξής ως Ο.Σ.Σ.) απέδωσε α) ένα αντίτυπο Πρακτικού της από 24.1.2001 Γ.Σ. του Συλλόγου, στο οποίο αναφέρεται μεταξύ άλλων «Αποφασίσθηκε αναβάθμιση του τιμολογίου των οδοντιατρικών πράξεων», β) το εκδοθέν την 12.3.2001 «Τιμολόγιο Οδοντιατρικών Εργασιών Ο.Σ. Σερρών», με ισχύ από 1.4.2001, και γ) το με αριθ. πρωτ. 54 «Τιμοκατάλογος Κατωτάτων Αμοιβών Οδοντιατρικών Εργασιών Ο.Σ. Σερρών» με ισχύ από 1/4/2003.

Ο Οδοντιατρικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης (στο εξής: Ο.Σ.Θ.) έχει συμπεριλάβει στην ιστοσελίδα του, υπό τον τίτλο «Κατώτατο Όριο του Οδοντιατρικού Συλλόγου Θεσ/νίκης», το «Τιμολόγιο Ο.Σ.Θ. 2004», καθώς και το αποφασισθέν από τον Ο.Σ.Θ. «Κατώτατο Όριο Οδοντιατρικών Αμοιβών 2001». Κατόπιν επιστολής της Γραμματείας για αποστολή στοιχείων και διευκρινήσεων, ο Ο.Σ.Θ. διαβίβασε επικυρωμένα φωτοαντίγραφα των «Τιμολογίων» του συλλόγου για τα έτη 1993, 1997, 2000, 2001, 2002, 2003 και 2004, στο εξώφυλλο των οποίων αναγράφεται ότι πρόκειται για τα «Κατώτατα όρια οδοντιατρικών αμοιβών» και εντός παρενθέσεως αναφέρεται το «άρθρο 14 του Δεοντολογικού Κανονισμού Οδοντιάτρων» στα 6 τελευταία τιμολόγια. Σημειωτέον ότι το «Τιμολόγιο» του Ο.Σ.Θ. για το έτος 1993 διαφέρει σημαντικά του Π.Δ. 98/1993. Ειδικότερα: α) τα κατώτατα όρια αμοιβών που αποφάσισε να υιοθετήσει ο Σύλλογος για το έτος εκείνο ήταν πολύ υψηλότερα αυτών που προβλέπει το Π.Δ. (για παράδειγμα: η χορήγηση πιστοποιητικού μετά από εξέταση αποφασίσθηκε στις 5.000 δρχ. ενώ το Π.Δ. προέβλεπε 1.860 δρχ., η θεραπεία χρόνιας ουλίτιδας στις 25.000 δρχ. ενώ το Π.Δ. προέβλεπε 6.890 δρχ., η μερική οδοντοστοιχία άνω ή κάτω γνάθου με μεταλλικό σκελετό κ.λπ. στις 95.000 δρχ. από τις 46.610 δρχ. του Π.Δ.), και β) η περιπτωσιολογία ήταν πολύ ευρύτερη από αυτή του Π.Δ. Επίσης, ο Ο.Σ.Θ. διαβίβασε απόσπασμα των Πρακτικών της από 8.12.2003 συνεδρίασης του Δ.Σ. του Συλλόγου, στο οποίο αναφέρονται τα ακόλουθα: «Δ. ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΚΑΤΩΤΕΡΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ 2004 – Πρόεδρος: Όπως είναι γνωστό κάθε χρόνο αποστέλλουμε στους συναδέλφους το τιμολόγιο του επόμενου έτους που αφορά τις κατώτατες τιμές, που πρέπει να εισπράττουν τα μέλη του κατά είδος εργασίας. Η είσπραξη τιμών κάτω από αυτό το τιμολόγιο, ως γνωστόν, αποτελεί αθέμιτο συναγωνισμό. Αποφασίζουμε λοιπόν να αυξηθεί τ[ο] τιμολόγιο με μία αύξηση 3% το ποσοστό που επίσημα περίπου τρέχει ο πληθωρισμός», και απόσπασμα των Πρακτικών της από 18.11.2002 συνεδρίασης του Δ.Σ. του Συλλόγου, στο οποίο αναφέρονται τα ακόλουθα: «2. Αναπροσαρμογή τιμολογίου κατωτέρων αμοιβών – Πρόεδρος: Μετά από συζήτηση το Δ.Σ. ομόφωνα αποφασίζει την αναπροσαρμογή του τιμολογίου του 2003 κατά 3%».

Ο Οδοντιατρικός Σύλλογος Μαγνησίας (στο εξής: Ο.Σ.Μ.) έχει παραθέσει στην ιστοσελίδα του, υπό τον τίτλο «Τιμολόγιο», τις αποφασισθείσες από τον Ο.Σ.Μ. και ισχύουσες από

1/1/2002 ελάχιστες τιμές ανά οδοντιατρική πράξη. Κατόπιν επιστολής της Γραμματείας για αποστολή στοιχείων και διευκρινήσεων, ο Ο.Σ.Μ. διαβίβασε την με αριθ. πρωτ. 1701/Φ4,1/25.6.1993 και αριθ. 6 Εγκύκλιο του Δ.Σ. του Συλλόγου, στην οποία αναφέρονται τα εξής: «Εμείς δεν επιθυμούμε την δίωξη κανενός αλλά δεν μπορούμε να αδιαφορήσουμε στους λίγους (ευτυχώς) που προκαλούν παραβιάζοντας τον Δεοντολογικό Κανονισμό. Παράκληση του Δ.Σ. για όσους είναι παραβάτες να συμμορφωθούν για να μη μας φέρουν στη δύσκολη θέση να τους διώξουμε πειθαρχικά». Συνημμένο στην Εγκύκλιο αυτή διαβιβάσθηκε το «Τιμολόγιο ελαχίστων οδοντιατρικών αμοιβών από 1/7/1993».

Επίσης, διαβιβάσθηκαν από τον Ο.Σ.Μ.: α) το με αριθ. 138/14.11.1995 Πρακτικό Συνεδρίασης του Δ.Σ., στο οποίο αναγράφεται «β) Τιμολόγιο: Μικρή αναπροσαρμογή», β) το με αριθ. 139/29.11.1995 Πρακτικό Συνεδρίασης της Γ.Σ., στην οποία ψηφίσθηκε το Τιμολόγιο «όπως προτάθηκε από το Δ.Σ. Οι αυξήσεις είναι μικρές σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά», γ) η με αριθ. πρωτ. 2062/Φ4,1/19.12.1995 και αριθ. 8 Εγκύκλιο του Δ.Σ. του Ο.Σ.Μ., στην οποία αναφέρονται τα εξής: «Πραγματοποιήθηκε η έκτακτη Γεν. Συνέλευση του Συλλόγου μας, ... — Συζητήθηκε το τιμολόγιο ελαχίστων οδοντιατρικών αμοιβών που πρέπει να τηρούμε κατά το 1996», και δ) η με αριθ. πρωτ. 2392/Φ4,1/10.12.1997 και αριθ. 8 Εγκύκλιος του Δ.Σ. του Ο.Σ.Μ., στην οποία αναφέρονται τα εξής: «Στην Γενική Συνέλευση που έγινε στις 5/11/97, ... ψηφίστηκε το νέο τιμολόγιο που πρότεινε το Δ.Σ. μετά από απαίτηση πολλών συναδέλφων για αναπροσαρμογή. Σας στέλνουμε το νέο τιμολόγιο των κατωτέρων οδοντιατρικών αμοιβών, το οποίο θα ισχύσει από 1/1/98 και σας γνωρίζουμε ότι απόφαση της Γενικής Συνέλευσης είναι να συσταθεί σε όλους τους συναδέλφους να το τοποθετήσουν σε εμφανές μέρος του οδοντιατρείου τους». Συνημμένα στην Εγκύκλιο αυτή διαβιβάσθηκαν «Τιμολόγια κατώτερων οδοντιατρικών αμοιβών» του Συλλόγου. Κατά δήλωση του Ο.Σ.Μ., σήμερα ισχύει το Τιμολόγιο του 2002.

Τέλος, ο Ο.Σ.Μ. δήλωσε ότι «Επί δεκαετίες οι οικείοι Οδοντιατρικοί Σύλλογοι καθορίζουν με αποφάσεις τους τα κατώτατα όρια αμοιβών των μελών τους και ουδέποτε από κανέναν, ούτε από το εποπτεύον Υπουργείο, αμφισβητήθηκε η δυνατότητά τους αυτή. (...) [Ο] καθορισμός κατωτάτων ορίων στις οδοντιατρικές αμοιβές συμβάλλει αποφασιστικά στη διατήρηση της αξιοπρέπειας των οδοντιάτρων, στη δημιουργία συναδελφικού πνεύματος και στην προστασία της υγείας του Ελληνικού λαού και ιδιαίτερα μάλιστα σε εποχές όπου κυριαρχούν ο υπερκορεσμός του οδοντιατρικού επαγγέλματος και η υποαπασχόληση των οδοντιάτρων. Αναλυτικότερα, στη χώρα μας, η οποία κατακλύζεται από Οδοντιάτρους από χώρες του εξωτερικού και ειδικά της Ανατολικής Ευρώπης (...) [Τ]ο προτεινόμενο τιμολόγιο κατωτέρων αμοιβών δεν είναι αποτέλεσμα απόφασης ορισμένων Μελών ή συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου (...), αλλά απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. (...) Η θέσπιση κατωτάτων τιμών (...) συμβάλλει καθοριστικά στην προστασία του καταναλωτή υπηρεσιών υγείας και στον ελεύθερο και υγιή ανταγωνισμό».

Πρέπει να επισημανθεί ότι, από τα συγκεντρωθέντα στοιχεία, δεν προέκυψε ότι οι αρμόδιοι κρατικοί φορείς άσκησαν τις προβλεπόμενες από τα άρθρα 74 και 76 του Ν. 1026/1980 εξουσίες.

Συγκρίνοντας τα κατώτατα όρια οδοντιατρικών αμοιβών έτους 2004 των ελεγχθέντων από την Υπηρεσία Ο.Σ. μεταξύ τους, αλλά και με το ισχύον Π.Δ. 98/93, παρατηρούνται τα ακόλουθα:

- § Η περιπτώσιολογία των οδοντιατρικών πράξεων που περιλαμβάνονται τους Πίνακες κατωτάτων ορίων οδοντιατρικών αμοιβών που εκδίδουν οι Ο.Σ. διαφέρει σημαντικά από σύλλογο σε σύλλογο. Κατά την έρευνα καταγράφηκαν περί τις 355 ονοματολογίες οδοντιατρικών πράξεων και υπηρεσιών, πολλές από τις οποίες φαίνεται να αφορούν τις ίδιες υπηρεσίες.
- § Μεταξύ των διαφόρων Πινάκων κατωτάτων ορίων οδοντιατρικών αμοιβών που εξέδωσαν οι ελεγχθέντες από την Υπηρεσία Ο.Σ. υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις τόσο στον αριθμό των τιμολογούμενων πράξεων όσο και στο ύψος των τιμών, οι οποίες όμως δεν συγκλίνουν προς μία κατεύθυνση.
- § Οι Πίνακες κατωτάτων ορίων αμοιβών των Ο.Σ. έχουν καταρτισθεί ώστε να διευκολύνουν την συνεννόηση θεράποντος οδοντιάτρου και οδοντιάτρου ελεγκτή. Η περιπτώσιολογία δεν είναι εύκολα κατανοητή από τον αποδέκτη των οδοντιατρικών υπηρεσιών, ο οποίος δεν διαθέτει γνώσεις οδοντιατρικής.

III. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

α) Σχετική αγορά προϊόντων/υπηρεσιών

Ως σχετική αγορά προϊόντων/υπηρεσιών ορίζεται η αγορά παροχής οδοντιατρικών υπηρεσιών.

β) Σχετική γεωγραφική αγορά

(i) Για τον κάθε Σύλλογο, ως σχετική γεωγραφική αγορά ορίζεται η περιοχή εντός της οποίας τα μέλη του Ο.Σ. ασκούν τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες. Η περιοχή αυτή συνήθως συμπίπτει με τα όρια του νομού στον οποίο εδρεύει ο Σύλλογος, αλλά μπορεί να είναι ευρύτερη όπως στην περίπτωση του Ο.Σ. Φθιώτιδας, στον οποίο, βάσει του Π.Δ. 6/1995, είναι εγγεγραμμένοι και οι οδοντίατροι του Ν. Ευρυτανίας, ή και στενότερη, όπως στην περίπτωση του Ο.Σ. Πειραιά και του Ο.Σ. Αργινίου.

(ii) Στο πλαίσιο της Ε.Ο.Ο., η οποία, κατά το Ν. 1026/80, είναι το κεντρικό συντονιστικό όργανο και η εποπτεύουσα οργάνωση όλων των Οδοντιάτρων και των Ο.Σ. της χώρας, ως σχετική γεωγραφική αγορά ορίζεται το σύνολο της Ελληνικής επικράτειας.

IV. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

1. Υποβληθείσες Ενστάσεις

Κατά την ακροαματική διαδικασία υποβλήθηκαν από τους πληρεξουσίους δικηγόρους των ενδιαφερομένων μερών οι παρακάτω ενστάσεις:

1.1. Η Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία δεν συνιστά ένωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 703/77.

Η ανωτέρω ένσταση απορρίπτεται, δεδομένου ότι η «Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία» (Ε.Ο.Ο.) αποτελεί μετονομασία του «Πανελλήνιου Οδοντιατρικού Συλλόγου» (Π.Ο.Σ.). Σύμφωνα με το άρθρο 35, παραγρ. 2, του ν. 1026/1980, είναι το κεντρικό συντονιστικό όργανο και η εποπτεύουσα οργάνωση όχι μόνο των Οδοντιατρικών Συλλόγων όλης της Ελλάδας, αλλά και «απάντων των Οδοντιάτρων». Στις αρμοδιότητές του συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, να «εποπτεύει την τήρησιν των κανόνων της οδοντιατρικής δεοντολογίας».

Περαιτέρω, η Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία δεν μπορεί να απαλλαγεί της υποχρέωσης σεβασμού των διατάξεων του ν. 703/77 υπό το πρόσχημα και μόνο ότι είναι ομοσπονδία ενώσεων και όχι ένωση επιχειρήσεων, δεδομένου ότι σκοπός του άρθ. 1 του ν. 703/77 που δέχεται ότι οι «ενώσεις επιχειρήσεων» δύνανται με τις αποφάσεις τους να παραβιάζουν το δίκαιο του ανταγωνισμού, είναι να αποτρέψει το ενδεχόμενο επαγγελματικοί φορείς να λειτουργούν ως «forum» οικονομικών συνεννοήσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων επαγγελματιών (JONES Alison, SUFRIN Brenda, *EC Competition Law*, Oxford, 2nd Edition, 2004, σελ. 147).

1.2. Μη τήρηση δικονομικών διατάξεων ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού λόγω συμμετοχής στη διαδικασία ακρόασης του εισηγητή-χειριστή της υπόθεσης.

Η ένσταση περί μη τήρησης δικονομικών διατάξεων ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού λόγω συμμετοχής στη διαδικασία ακρόασης του εισηγητή-χειριστή της υπόθεσης απορρίπτεται, διότι σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 3 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΚΥΑ 963/2001) ο Γενικός Εισηγητής επικουρείται από τον εισηγητή-χειριστή της υπόθεσης, ο οποίος και δύναται να απαντά σε ερωτήσεις που ενδέχεται να του απευθύνει ο Πρόεδρος, προκειμένου να διευκρινιστούν θέματα που εγείρονται κατά τη διαδικασία ακρόασης και για τα οποία συμβαίνει να είναι ο μόνος γνώστης.

2. Η άσκηση του οδοντιατρικού επαγγέλματος ως άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας

2.1. Η έννοια της επιχείρησης κατά το άρθρο 1 ν.703/77 καλύπτει κάθε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα - ήτοι δραστηριότητα που συνίσταται στην προσφορά προϊόντων ή/και υπηρεσιών σε συγκεκριμένη αγορά - ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής του.

Οι ελεύθεροι επαγγελματίες, και συνεπώς και οι οδοντίατροι, εφόσον δεν τελούν υπό υπαλληλική σχέση, παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε συγκεκριμένες αγορές έναντι αμοιβής και ως εκ τούτου ασκούν οικονομική δραστηριότητα. (βλ. ΔΕΚ, απόφαση της 12/9/2000, *Pavlon κ.α.*, συνεκδ. υποθ. C-180 έως 184/98, Συλλ. σελ. I-6451, «οι ανεξάρτητοι ειδικευμένοι ιατροί (...) ασκούν οικονομική δραστηριότητα και, επομένως, αποτελούν επιχειρήσεις (...), χωρίς ο

περίπλοκος και τεχνικός χαρακτήρας των υπηρεσιών που παρέχουν και το γεγονός ότι ρυθμίζεται η άσκηση του επαγγέλματός τους να μπορούν να μεταβάλουν το συμπέρασμα αυτό», σκέψη 77).

2.2. Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση οι οδοντίατροι, οι οποίοι παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε τρίτους/πελάτες επ' αμοιβή και αναλαμβάνουν τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που σχετίζονται με την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών, ασκούν οικονομική δραστηριότητα και αποτελούν επιχειρήσεις υπό την έννοια του άρθρου 1 του Ν. 703/77, ως ισχύει.

3. Η απόφαση επαγγελματικής ένωσης ως απόφαση ένωσης επιχειρήσεων

3.1. Ένας επαγγελματικός φορέας ενεργεί ως ένωση επιχειρήσεων για τους σκοπούς του άρθρου 1 του Ν. 703/77 όταν θεσπίζει μία ρύθμιση που αφορά την επιχειρηματική (οικονομική) συμπεριφορά των μελών του. Δεν έχει σημασία εάν ο επαγγελματικός φορέας διέπεται από ρύθμιση δημοσίου δικαίου. (βλ. ΔΕΚ, απόφαση της 19/2/2002, *Wouters*, υπόθ. C-309/99, Συλλ. σελ. I-1577, «ένας επαγγελματικός φορέας, όπως ο ολλανδικός δικηγορικός σύλλογος, πρέπει να θεωρηθεί ως ένωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρ. [81 § (1) ΕΚ] όταν εκδίδει μια ρύθμιση (...), [η οποία] αποτελεί, πράγματι, έκφραση της βουλήσεως των εκπροσώπων των μελών του επαγγέλματος να επιτύχουν από τα μέλη αυτά την υιοθέτηση συγκεκριμένης συμπεριφοράς στο πλαίσιο της οικονομικής τους δραστηριότητας. Δεν έχει εξάλλου σημασία το γεγονός ότι ο σύλλογος διέπεται από δημοσίου δικαίου ρύθμιση», σκέψεις 64-65).

3.2. Στην προκειμένη περίπτωση οι Οδοντιατρικοί Σύλλογοι και το δευτεροβάθμιο κεντρικό συντονιστικό όργανο και εποπτεύουσα αρχή των οδοντιάτρων και των συλλόγων τους, η Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία, όταν αποφασίζουν ή/και διαμορφώνουν και εκδίδουν πίνακες κατώτατων επιτρεπόμενων αμοιβών για τα μέλη τους, θεσπίζουν ρυθμίσεις που αφορούν την επιχειρηματική συμπεριφορά των μελών τους και ενεργούν ως ενώσεις επιχειρήσεων, οι αποφάσεις των οποίων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 703/77, για τους παρακάτω λόγους:

- i. Ο συστατικός νόμος των Ο.Σ. και της Ε.Ο.Ο. δεν προβλέπει στους σκοπούς και στις αρμοδιότητες των οργάνων αυτών την έκδοση αποφάσεων σχετικά με τα κατώτατα όρια αμοιβής ανά οδοντιατρική πράξη, και δεν υφίσταται έστω σχετική εξουσιοδοτική πράξη της Διοίκησης.

Περαιτέρω, ο Α.Ν. 1565/1939 «περί κώδικος ασκήσεως του Ιατρικού Επαγγέλματος», ο οποίος επεκτάθηκε και επί των Οδοντιάτρων με το Β.Δ. της 22.4./4.5.1939, στα άρθρα 29 και 30 δίνει, σε ότι αφορά τον καθορισμό κατωτάτων (και ανωτάτων) ορίων οδοντιατρικών αμοιβών, στην μεν Ε.Ο.Ο. το δικαίωμα να εκφράζει γνώμη (για την έκδοση Πίνακα ορίων αμοιβών που θα ισχύει για όλη την επικράτεια), στους δε Ο.Σ. να υποβάλουν προτάσεις μέσω της Ε.Ο.Ο. (σε ότι αφορά την αναδιαμόρφωση των ορίων των αμοιβών του Πίνακα, σε επίπεδο περιφέρειας ή τμήμα της περιφέρειας ενός Ο.Σ.). Όμως, η διατύπωση γνώμης και η υποβολή προτάσεων δεν αποτελούν αποφασιστική

αρμοδιότητα των οργάνων αυτών και ως εκ τούτου οι πράξεις αυτές δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για τα μέλη τους. Η δε Διοίκηση δεν έχει εκδώσει καμία Πράξη με την οποία να μεταθέτει την κανονιστική της αρμοδιότητα επί των ανωτέρω θεμάτων στους ιδιώτες επιχειρηματίες-οδοντιάτρους, ούτε στα συλλογικά όργανα αυτών (βλ. και ΔΕΚ, απόφαση της 19/2/2002, *Arduino*, υπόθ. C-35/99, Συλλ. σελ. I-1529, σκέψεις 41-43).

- ii. Το γεγονός ότι οι κρινόμενες επαγγελματικές ενώσεις είναι ν.π.δ.δ. δεν τις εξαιρεί της εφαρμογής του Ν. 703/77, ειδικά όταν οι αποφάσεις τους για τον καθορισμό κατωτάτων ορίων αμοιβών σε συλλογικό επίπεδο δεν αποτελούν επιβαλλόμενο κρατικό μέτρο ούτε στηρίζονται σε εξουσιοδοτική πράξη της Διοίκησης.
- iii. Η συμφωνία/απόφαση για τον καθορισμό κατωτάτων επιτρεπόμενων ορίων αμοιβών οδοντιατρικών πράξεων από κάθε Ο.Σ., η οποία λαμβάνεται με τη σύμφωνη γνώμη και παρότρυνση της Ε.Ο.Ο., συνιστά την εκπεφρασμένη βούληση των μελών των συγκεκριμένων επαγγελματικών φορέων να ρυθμίσουν από κοινού την επιχειρηματική τους συμπεριφορά.

4. Ο καθορισμός κατωτάτων ορίων αμοιβών οδοντιατρικών υπηρεσιών/πράξεων από τα Συλλογικά Όργανα του κλάδου ως παράβαση των διατάξεων του ελεύθερου ανταγωνισμού

Οι προκαθορισμένες, οι μέγιστες και οι ελάχιστες τιμές αποτελούν τα κανονιστικά μέτρα με τις μεγαλύτερες αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό, αφού μπορούν να οδηγήσουν σε σοβαρό περιορισμό ή και εξάλειψη των ωφελειών που προσφέρουν στους καταναλωτές οι ανταγωνιστικές αγορές. Τυχόν επιχείρημα ότι οι προκαθορισμένες τιμές αποτελούν εγγύηση για την ποιότητα των υπηρεσιών δεν ευσταθεί, καθώς οι τιμές αυτές δεν μπορούν να αποτρέψουν ασυνείδητους επαγγελματίες να προσφέρουν υπηρεσίες χαμηλής ποιότητας, ούτε οδηγούν στην εξάλειψη των οικονομικών κινήτρων των ελεύθερων επαγγελματιών να μειώσουν το κόστος και την ποιότητα. Εξάλλου, και οι απλώς συνιστώμενες τιμές μπορεί να έχουν αισθητές αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό, καθώς διευκολύνουν τον συντονισμό των τιμών μεταξύ των επαγγελματιών του κλάδου και ενδέχεται να οδηγούν σε παραπλάνηση των καταναλωτών σχετικά με τα εύλογα επίπεδα τιμών.

Στην παρούσα υπόθεση, οι Ο.Σ. όχι μόνο προβαίνουν σε καθορισμό των ορίων αυτών αλλά, πολλοί εξ' αυτών, στους Πίνακες κατωτάτων ορίων αμοιβών που διακινούν στα μέλη τους και τα μέλη τους επιδεικνύουν σε τρίτους (ενδιαφερόμενους/πελάτες), αναγράφουν ότι πρόκειται για τις κατώτατες επιτρεπτές αμοιβές.

Από τα συλλεχθέντα στοιχεία προκύπτει ότι η Ε.Ο.Ο., η οποία αποτελεί το κεντρικό συντονιστικό όργανο και την εποπτεύουσα αρχή των Ο.Σ., είχε πλήρη γνώση για όλα τα θέματα τιμολογιακής πολιτικής των οδοντιάτρων και των Ο.Σ. και έδινε σχετικές νομικές συμβουλές και κατευθύνσεις. Σχετικά με την μεθοδολογία και τα δεδομένα βάσει των οποίων καθορίζεται από κάθε Σύλλογο το ύψος ή το ποσοστό αύξησης των κατωτάτων ορίων αμοιβών των μελών

του, δεν προέκυψαν επαρκή στοιχεία. Τα περισσότερα στοιχεία συγκλίνουν σε αυξήσεις, οι οποίες υπολογίζονται μάλλον εμπειρικά, αν όχι αυθαίρετα. Υπενθυμίζεται ότι ο Πρόεδρος του Ο.Σ.Α. το 2003 ανέφερε σε συνεδρίαση του Δ.Σ. του συλλόγου ότι οι υιοθετηθείσες από τον συγκεκριμένο Ο.Σ. κατώτατες τιμές ήταν πολύ κοντά στις μέσες τιμές. Επίσης, μέλη του Δ.Σ. του Ο.Σ.Α. αναφέρουν ότι πολλοί επαρχιακοί σύλλογοι, όπως αυτοί της Κρήτης, έχουν ακόμα πιο υψηλές κατώτατες τιμές από τον Ο.Σ.Α. και ότι οι αντίστοιχες τιμές στην Αγγλία είναι χαμηλότερες.

Μάλιστα, παρότι το νόμιμο κρατικό τιμολόγιο κατωτάτων ορίων αμοιβών οδοντιατρικών πράξεων είναι ένα (ενιαίο) για όλους τους οδοντιάτρους της χώρας, και από την έρευνα δεν προέκυψε ότι έχουν εκδοθεί Υπουργικές Αποφάσεις, οι οποίες να μεταβάλλουν τα όρια αυτά σε συγκεκριμένες περιφέρειες οδοντιατρικών συλλόγων, οι Ο.Σ. αποφάσισαν κάθε ένας από αυτούς να εκδίδει και το δικό του τιμολόγιο, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί μία πανσπερμία αυθαίρετων τιμολογίων, τα οποία δεν συγκλίνουν μεταξύ τους ούτε ως προς την περιπτωσιολογία ούτε ως προς το ύψος της κατώτατης αμοιβής των επιμέρους οδοντιατρικών πράξεων, ακόμα και στους κοντινούς γεωγραφικά συλλόγους. Σημειωτέον ότι οι Πίνακες αμοιβών δεν λαμβάνουν υπόψη τον βαθμό και την έκταση της βλάβης της οδοντοστοιχίας του πάσχοντος, το βαθμό δυσκολίας κάθε (συγκεκριμένης) οδοντιατρικής πράξης και την ποσότητα των απαιτούμενων υλικών και τις εργατοώρες που θα απαιτηθούν τελικά για κάθε θεραπεία.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, δεν απαιτείται να αποδειχθεί ότι μία συμφωνία έχει ως αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, αλλά αρκεί αυτό να είναι το αντικείμενό της.

Όπως αποδεικνύεται από τα στοιχεία του φακέλου, οι ελεγχθέντες Ο.Σ., με την συνεπικουρία της Ε.Ο.Ο., επί δεκαετίες αποφασίζουν και εκδίδουν για την περιοχή δράσης τους και για τα μέλη τους Πίνακες κατωτάτων ορίων αμοιβών οδοντιατρικών πράξεων, τους οποίους και ακολουθούν τα μέλη τους. Ακόμα όμως και αν γίνει δεκτό ότι οι Πίνακες αυτοί δεν τηρούνται από όλα τα μέλη των Ο.Σ., αυτό δεν αναιρεί το γεγονός ότι η απόφαση καθορισμού των ορίων αυτών έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού στον κλάδο.

Τέλος, το γεγονός ότι η Διοίκηση μετά το 1993 δεν προχώρησε σε νέα αύξηση των κατωτάτων ορίων οδοντιατρικών αμοιβών δεν μπορεί να αποτελέσει νόμιμη και επαρκή αιτιολογία για την απόφαση των Ο.Σ. να προσδιορίζουν και επαναπροσδιορίζουν αυθαίρετα οι ίδιοι σε τακτά χρονικά διαστήματα τα κατώτατα όρια αμοιβής των οδοντιατρικών πράξεων των μελών τους, ούτε βέβαια μπορεί να θεωρηθεί ότι η Διοίκηση παραχώρησε κάποια «κανονιστική αρμοδιότητα» στους Ο.Σ., όπως αυτοί εσφαλμένα υπαινίσσονται. Εξάλλου, όπως αποφάνθηκε το Σ.τ.Ε. στην με αριθ. 671/2002 απόφασή του, η Διοίκηση δεν υποχρεούται να προβεί στην έκδοσή Π.Δ/τος περί ανακαθορισμού των αμοιβών εάν κρίνει ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι.

5. Ενδεχόμενη εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού

Κατά το άρθρο 3, § 1, εδ. α' του Κανονισμού 1/2003 του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2002 «για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 ΕΚ», οσάκις οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ή τα εθνικά δικαστήρια εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία ανταγωνισμού σε συμφωνίες, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων ή εναρμονισμένες πρακτικές κατά την έννοια του άρθρου 81, § 1 ΕΚ, οι οποίες είναι πιθανόν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών κατά την έννοια της διάταξης αυτής, εφαρμόζουν επίσης το άρθρο 81 ΕΚ, στις εν λόγω συμφωνίες, αποφάσεις ή εναρμονισμένες πρακτικές.

Στην παρούσα υπόθεση, λαμβανομένων υπόψη: α) της φύσης του σχετικού προϊόντος (παροχή οδοντιατρικών υπηρεσιών σε πελάτες-ασθενείς, οι οποίοι κατοικούν σε περιοχές πλησίον της έδρας του επαγγελματία-οδοντίατρου), β) της θέσης των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων-οδοντιάτρων στην αγορά και γ) του όγκου των οικονομικών συναλλαγών κάθε επιμέρους επιχείρησης-οδοντιατρείου, κρίνεται ότι οι αποφάσεις των Ο.Σ. και της Ε.Ο.Ο. για τον καθορισμό κατωτάτων ορίων οδοντιατρικών αμοιβών δεν μπορούν να επηρεάσουν (άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά) τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, ώστε να τύχει εφαρμογής το άρθρο 81 ΕΚ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Α) Η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπιστώνει ότι:

- α)** Οι ελεγχθέντες επαγγελματικοί σύλλογοι με την επωνυμία,
- i. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ,
  - ii. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ,
  - iii. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΧΑΪΑΣ,
  - iv. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ,
  - v. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,
  - vi. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ και
  - vii. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΕΡΡΩΝ,

οι οποίοι, όπως προαναφέρθηκε, συνιστούν ενώσεις επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 1 ν.703/77, όπως ισχύει, με τις αποφάσεις που λαμβάνουν σε τακτική βάση και με τις οποίες προσδιορίζουν (αυξάνουν τα) κατώτατα όρια αμοιβής για τις οδοντιατρικές πράξεις και υπηρεσίες των μελών τους, στοχεύουν και επιτυγχάνουν να περιορίσουν τον ανταγωνισμό στην οικεία αγορά παροχής οδοντιατρικών υπηρεσιών και ως εκ τούτου παραβαίνουν τις διατάξεις του προαναφερθέντος άρθρου και

β) Η ελεγχθείσα ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ, η οποία αποτελεί, κατά το ν.1026/1980, το κεντρικό συντονιστικό όργανο και την εποπτεύουσα οργάνωση όλων των Οδοντιάτρων και των Οδοντιατρικών Συλλόγων της χώρας, και η οποία, όπως προαναφέρθηκε, συνιστά ένωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 1 ν.703/77, όπως ισχύει, συνεπικουρώντας και κατευθύνοντας τους κατά τόπους Οδοντιατρικούς Συλλόγους της χώρας στις αποφάσεις που λαμβάνουν σε τακτική βάση και με τις οποίες προσδιορίζουν (αυξάνουν τα) κατώτατα όρια αμοιβής για τις οδοντιατρικές πράξεις και υπηρεσίες των μελών τους, στοχεύει και επιτυγχάνει να περιορίσει τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά παροχής οδοντιατρικών υπηρεσιών και ως εκ τούτου παραβαίνει τις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου.

Β) Ως εκ τούτου, βάσει των διατάξεων του άρθρου 9 ν.703/77, όπως ισχύει:

1. Υποχρεώνει τις υπό στοιχ. Α) α) και β) ενώσεις επιχειρήσεων να παύσουν την προαναφερόμενη παράβαση και να παραλείψουν αυτή στο μέλλον.

α) Προκειμένου δε να επιτευχθεί αυτό οι ανωτέρω Οδοντιατρικοί Σύλλογοι οφείλουν όχι μόνον να σταματήσουν να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικές με την τιμολογιακή πολιτική των μελών τους, αλλά και:

(i) να ενημερώσουν εγγράφως τα μέλη τους για την παρούσα απόφαση εντός 30 ημερών από την κοινοποίησή της σε αυτούς κοινοποιώντας το σχετικό έγγραφό τους στην Γενική Διεύθυνση της Επιτροπής Ανταγωνισμού,

(ii) να διαγράψουν από τις ιστοσελίδες τους, τους Πίνακες κατωτάτων ορίων αμοιβών που έχουν αποφασίσει και εκδώσει οι ίδιοι καθώς κάθε κείμενο που αφορά θέματα ρύθμισης της τιμολογιακής πολιτικής των μελών τους σε συλλογικό επίπεδο, και

(iii) να αποσύρουν και να ακυρώσουν κάθε έντυπο υλικό που διαθέτουν και αναφέρεται στις ανωτέρω κριθείσες παράνομες αποφάσεις τους.

β) Επειδή δε από την έρευνα της Υπηρεσίας προέκυψαν στοιχεία, βάσει των οποίων πιθανολογείται ότι όλοι οι ανά την Ελλάδα Οδοντιατρικοί Σύλλογοι προβαίνουν σε λήψη αποφάσεων για τον καθορισμό των κατωτάτων ορίων αμοιβών των οδοντιατρικών πράξεων και υπηρεσιών των μελών τους, υποχρεώνει την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ, ως κεντρικό συντονιστικό όργανο και εποπτεύουσα αρχή όλων των Οδοντιάτρων και των Οδοντιατρικών Συλλόγων, να ενημερώσει εγγράφως τους Οδοντιατρικούς Συλλόγους της χώρας (πλην των ανωτέρω αναφερομένων) εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση της Απόφασης σε αυτήν,

(i) να παύσουν την προαναφερόμενη παράβαση και να παραλείψουν αυτή στο μέλλον και

(ii) να ενημερώσουν εγγράφως τους οδοντιάτρους-μέλη τους για την απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κοινοποιώντας το σχετικό έγγραφό τους στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού,

(iii) να διαγράψουν από τις ιστοσελίδες τους, τους Πίνακες κατωτάτων ορίων αμοιβών που έχουν αποφασίσει και εκδώσει οι ίδιοι καθώς κάθε κείμενο που αφορά θέματα ρύθμισης της τιμολογιακής πολιτικής των μελών τους σε συλλογικό επίπεδο, και

(iv) να αποσύρουν και να ακυρώσουν κάθε έντυπο υλικό που διαθέτουν και αναφέρεται στις ανωτέρω κριθείσες παράνομες αποφάσεις τους.

2) Απειλεί τις ανωτέρω υπό στοιχ. Α) α) και β) ενώσεις επιχειρήσεων με επιβολή χρηματικής ποινής ποσού 3.000,00 ευρώ σε κάθε μία, για κάθε ημέρα καθυστέρησης συμμόρφωσης προς την παρούσα Απόφαση, από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας συμμόρφωσης που ορίζει η Απόφαση.

Η απόφαση εκδόθηκε την 12^η Σεπτεμβρίου 2005.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β/4-4-2001).

Ο Πρόεδρος

Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Η Γραμματέας

Αικατερίνη Τριβέλη